

ตอนที่ 2

การดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา

สพป.มค.3 ดำเนินโครงการพลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี

ตามที่รัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อนำพาประเทศสู่ความเจริญก้าวหน้า โดยให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตั้งแต่วัยเริ่มเรียนกำหนดเป็นนโยบายสำคัญคือ ปีการศึกษา 2558 “**เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบ ป.1 ต้องอ่านออกเขียนได้ และมีมาตรการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม**” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดเป็นนโยบายสำคัญให้นักเรียนทุกระดับชั้น อ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้ เพื่อเป็นการวางรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงต่อไป โดย พิจารณาเห็นว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ประสบผลสำเร็จได้ ต้องปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ ตั้งแต่สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจใคร่เรียนรู้ รวมไปถึงการใช้สื่อนวัตกรรม และวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู จึงคัดเลือกโรงเรียนแกนนำพลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี ร้อยละ 6 ของจำนวนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา และขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา โดยการจัดอบรมทางไกลด้วยระบบ DLTV และ DLIT มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันตระหนักและรับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบาย “**เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบ ป.1 ต้องอ่านออกเขียนได้ และมีมาตรการประเมินผล ให้เป็นรูปธรรม**” ให้โรงเรียนแกนนำพลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี มีแนวทางการดำเนินงาน จัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และขยายผลการดำเนินงานพลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี ให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

การดำเนินงานตามโครงการมีเป้าหมาย ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันตระหนักและรับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบาย โรงเรียนแกนนำพลิกโฉมโรงเรียนตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง (Brain - based Learning) มีแนวทางการดำเนินงาน จัดการเรียนรู้เป็นไปในตามแนวทางอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลการดำเนินงานครอบคลุมโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษา ทุกโรงเรียน สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านออกเขียนได้เมื่อจบชั้น ป.1

สำหรับกิจกรรมการดำเนินงาน มีดังนี้

กิจกรรมที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓ คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการพลิกโฉมโรงเรียนตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning) ร้อยละ 6 ของโรงเรียนในเขต โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

- (1) โรงเรียนต้องสมัครใจเข้าร่วมโครงการและพร้อมที่จะดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด
- (2) ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทุกฝ่ายมีความเห็นร่วมกันที่จะปรับเปลี่ยนโรงเรียน

ตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง(Brain-based Learning)อย่างไม่มีเงื่อนไข

(3) โรงเรียนต้องพร้อมที่จะสร้างเครือข่ายดำเนินการในเรื่องนี้

(4) โรงเรียนแกนนำ ประกอบด้วย

- 4.1 โรงเรียนศรีโกสุมวิทยามิตรภาพที่ ๒๐๙
- 4.2 โรงเรียนบ้านเชียงฮิน
- 4.3 โรงเรียนบ้านสังข์ทอง
- 4.4 โรงเรียนบ้านเลิงแฝกบัวแก้ว
- 4.5 โรงเรียนบ้านจามโนนสูง
- 4.6 โรงเรียนบ้านดอนสันติ
- 4.7 โรงเรียนบ้านแฝกโนนสำราญ
- 4.8 โรงเรียนบ้านนาโพธิ์
- 4.9 โรงเรียนกระบกวิทยาคาร

กิจกรรมที่ 2 การอบรมศึกษานิเทศก์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง BBL เป็นวิทยากรผู้ช่วยวิทยากรต้นทาง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขต เขต ละ 4 คน จัดอบรมระหว่างวันที่ 6-8 พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ซิตี จอมเทียน พัทยา จังหวัดชลบุรี

กิจกรรมที่ 3 การอบรมทางไกลผ่านระบบ DLTV และ DLIT โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขตจัดอบรมพร้อมกันทั่วประเทศ โดยมีวิทยากรต้นทาง อบรม ณ โรงเรียนวังไกลกังวลในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิทยากรผู้ช่วยวิทยากรต้นทางที่ผ่านการอบรมตามกิจกรรมย่อยที่ 1 จัดสื่อ/อุปกรณ์ตามที่วิทยากรต้นทางดำเนินการ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขต รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบงานวิชาการ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ และติดตามประเมินผลของเขต ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทุกเขต ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนทุกเขตพื้นที่การศึกษา ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกโรงเรียน รวม 315 คน รับสัญญาณดาวเทียม โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ด้วยระบบ DLTV ช่อง 14 ระหว่างวันที่ 23-24 พฤษภาคม ๒๕๕๘ ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมมารินท์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 4 จัดอบรมขยายผลครูผู้สอนชั้น ป. 2-6 โดยใช้เทปบันทึกจากการอบรมผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้น ป.1 เมื่อวันที่ 23-24 พฤษภาคม 2558 ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมมารินท์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2 รุ่น รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 7-8 มิถุนายน 2558 จำนวนผู้เข้าอบรม 400 คน รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 13-14 มิถุนายน 2558 จำนวนผู้เข้าอบรม 400 คน สถานที่ ห้องประชุมมารินท์ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรมที่ 5 เข้ารับการอบรมจุดที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ระหว่างวันที่ 20-21 มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมเซ็นทารา อ.เมือง จ.ขอนแก่น สพฐ.จัดอบรมให้โดยใช้แนวทางพัฒนาการทางสมอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชมการจัดแสดงนิทรรศการ ฤดูแจ 5 ดอก ก้าวสู่การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning) ได้แก่ สนามเด็กเล่น ห้องเรียน กระบวนการเรียนรู้ หนังสือเรียนแบบฝึกใบงาน สื่อและนวัตกรรมที่กระตุ้นสมอง

กิจกรรมที่ 6 จัดทำแผนนิเทศติดตามโรงเรียน

ตารางการนิเทศติดตาม

โรงเรียนแกนนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามพัฒนาการทางสมอง (BBL) จำนวน 9 โรงเรียน

ที่	โรงเรียน	วันเดือนปีที่นิเทศ	ช่วงเวลานิเทศ
1.	บ้านแฝกโนนสำราญ	21 กันยายน 2558	เช้า
2.	กระบกวิทยาคาร		บ่าย
3.	บ้านเชียงยืน	21 กันยายน 2558	เช้า
4.	บ้านจวนโนนสูง		บ่าย
5.	บ้านเลิงแฝกบัวแก้ว	1 ตุลาคม 2558	เช้า
6.	บ้านนาโพธิ์		บ่าย
7.	บ้านสังข์ทอง	2 ตุลาคม 2558	เช้า
8.	บ้านดอนสันติ		บ่าย
9.	ศรีโกสุมวิทยามิตรภาพที่ ๒๐๙		บ่าย

แบบนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนแกนนำ

โครงการพลิกโฉมโรงเรียน ป.๑ อ่านออกเขียนได้ใน ๑ ปี ครั้งที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓

โรงเรียน.....ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

กฎแฉ 5 ดอกเพื่อพลิกโฉมโรงเรียน

1. สนามเด็กเล่น
2. ห้องเรียนเปลี่ยนสมอง
3. พลิกกระบวนการเรียนรู้
4. หนังสือเรียนและใบงาน
5. สื่อและนวัตกรรมที่กระตุ้นสมอง

ตัวชี้วัดความสำเร็จกฎแฉดอกที่ ๑ สนามเด็กเล่น

check	คำอธิบาย	comment
☐	1. มีสนามให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย วันละ 15-20 นาทีอย่างต่อเนื่อง
☐	2. มีฐานที่หลากหลายให้นักเรียนได้เคลื่อนไหวหลายท่าท่า เช่น วิ่ง กระโดด ปีน โหน ทรงตัว ลื่นๆ
☐	3. ไม่มีฐานที่เสี่ยงให้เกิดอันตราย เช่น ฐานอุโมงค์ที่มีดทับหรือฐานที่สูงเกินไป
☐	4. มีการป้องกันอันตราย ที่อาจเกิดขึ้นจากการเล่นสนาม เช่น ปูทรายหรือหญ้ากันกระแทก
☐	5. มีการซ่อมแซม ปรับปรุง ให้สนามมีความมั่นคงแข็งแรง
☐	6. มีสนามเด็กเล่นที่วาดเส้น ตาราง หรือลวดลายบนพื้น
☐	7. นักเรียนต้องวิ่งไปบนฐานต่างๆ ไม่มีการเดินหรือยืนรอคิว อยู่บนฐานต่างๆเป็นเวลานาน
☐	8. มีคุณครูคอยดูแลใกล้ชิด ระหว่างที่นักเรียนเล่นสนาม สำหรับฐานที่ต้องใช้ความแข็งแรงมาก ต้องทดสอบก่อนว่านักเรียนเล่นได้ มิฉะนั้น อาจเกิดอันตรายได้
☐	9. แบ่งส่วนสนามอนุบาล และประถมออกจากกันอย่างชัดเจน หรือแบ่งการเล่นสำหรับอนุบาลหลักเลี้ยงฐานที่ยากเกินไป

สรุปผลการประเมิน.....

เกณฑ์ประเมิน : ปฏิบัติได้ 1-3 ข้อ = C , ปฏิบัติได้ 4-6 ข้อ = B , ปฏิบัติได้ 7-9 ข้อ = A

ตัวชี้วัดความสำเร็จคุณแจดอกที่ ๒ ห้องเรียน

check	คำอธิบาย	comment
☐	2. โต๊ะเรียนและเก้าอี้ อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ถ้าเก่าเกินไป มีการทาสีใหม่ หรือใช้โฟมเก่าปิดทับที่ชำรุด
☐	3. ผนังห้อง โต๊ะ เก้าอี้ ใช้สีที่เหมาะสม คือสีโทนอ่อน และสีเย็น หลีกเลี่ยงไม่ใช้สีเข้มหรือสีมืด และไม่เกิน 2 สี ในห้องเดียว
☐	4. มีชั้นเก็บของ สำหรับเก็บอุปกรณ์การสอน เครื่องเขียนหนังสือเรียน สมุดแบบฝึกหัด ไว้เป็นสัดส่วน
☐	5. มีมุมอ่านในห้องเรียน (reading corner) มีหนังสือที่เหมาะสมกับวัยเด็ก
☐	6. ภาพและสื่อที่ติดอยู่บนฝาผนัง และบอร์ดต่างๆ สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ไม่ติดตายไว้ตลอดปี
☐	7. มีป้ายนิเทศ บอร์ดความรู้หลายวิชา แยกบอร์ดแต่ละวิชาชัดเจน และตัวหนังสือมีขนาดใหญ่พอที่เด็กจะอ่านได้ (สูงประมาณ 2 นิ้ว)
☐	8. มีพื้นที่แสดงผลงานของนักเรียน
☐	9. มีโต๊ะสาธิตการสอน ต่างหากจากโต๊ะครู
☐	10. มีกระดานเคลื่อนที่ เพื่อนำเสนอความรู้ให้โดดเด่น และใกล้ชิดกับนักเรียน

สรุปผลการประเมิน.....

เกณฑ์ประเมิน : ปฏิบัติได้ 1-3 ข้อ = C , ปฏิบัติได้ 4-7 ข้อ = B , ปฏิบัติได้ 8-10 ข้อ = A

ตัวชี้วัดความสำเร็จคุณแจดดอกที่ ๓ กระบวนการเรียนรู้ (Teaching & Learning)

check	คำอธิบาย	comment
☐	1. มีแผนการเรียนรู้ครบตามขั้นตอน คือ 1) อุ่นเครื่อง (Warm up) 2) นำเสนอข้อมูล 3) ขั้นลงมือเรียนรู้และฝึก 4) ขั้นสรุป
☐	2. มีการ Warm up ร่างกายทุกๆ ต้นชั่วโมง
☐	3. นำเสนอข้อมูลและเนื้อหา บนพื้นที่หลากหลาย ไม่ เขียนเฉพาะกระดานดำ
☐	4. ใช้บัตรภาพ บัตรคำ แถบประโยค เพื่อเสนอความรู้ หรือประเด็นต่างๆ มีบัตรคำสำหรับการเรียนรู้ ใน แต่ละบท
☐	5. เปลี่ยนเทคนิคในการนำเสนอข้อมูลเป็นครั้งคราว ไม่ใช้วิธีนำเสนอแบบเดิมทุกชั่วโมง
☐	6. แสดงภาพเคลื่อนไหว และเชื่อมต่อกับระบบ อินเทอร์เน็ต ในเนื้อหาที่จำเป็น ไม่ใช่ IT ในการสอน ตลอดเวลา
☐	7. มีการสรุปเนื้อหาความรู้ที่สอนมา โยอาจใช้กราฟ ชาร์ต ตาราง concept web หรือ graphic organizers แบบต่างๆ
☐	8. จัดกิจกรรมและช่วยสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่ สอนแบบทั้งชั้น (whole class teaching) ตลอดเวลา
☐	9. ต้องจัดให้มีใบงาน (worksheet) และสื่อที่มีคุณภาพ ที่จะช่วยเสริมให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะ จากสิ่งที่เรียนรู้ นั้นจนคล่อง
☐	10. มีกิจกรรมหรือใบงาน เพื่อให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ ในการสถานการณ์ใหม่ (apply) และมีโอกาสสร้างสรรค์ ผลงาน (creativity) ด้วยตัวเอง

สรุปผลการประเมิน.....

เกณฑ์ประเมิน : ปฏิบัติได้ 1-3 ข้อ = C , ปฏิบัติได้ 4-7 ข้อ = B , ปฏิบัติได้ 8-10 ข้อ = A

ตัวชี้วัดความสำเร็จคุณแจดอกที่ ๔ หนังสือเรียน และ ใบงาน (Books & Worksheets)

check	คำอธิบาย	comment
☐	1. ใช้หนังสือเรียน ที่เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร เหมาะกับวัยนำ อ่าน มีภาพประกอบมากพอ ที่จะสร้างความเข้าใจให้แก่เด็ก ไม่ใช่ หนังสือที่เน้นแต่คำบรรยาย (text-based)
☐	2. ใช้หนังสือเรียนที่ใช้กระดาษคุณภาพ ตัวหนังสือมีขนาดเหมาะสม กับวัยเด็ก อ่านได้ชัดเจน
☐	3. แบบฝึกหัดในหนังสือเรียน มีการออกแบบจากง่ายไปหายากมีการ จัดระบบการเรียนรู้เป็นขั้นตอน (instructional system design)
☐	4. มีหนังสือเรียน และใบงาน ที่นำเสนอความรู้โดยใช้ graphic organizers (GO) ในรูปแบบต่างๆ เช่น ตาราง แผนผัง แผนภาพ concept web ไดอาแกรม ฯลฯ
☐	5. แบบฝึกหัดในหนังสือเรียน มีความหลากหลาย และมีจำนวนมาก พอ ที่จะช่วยพัฒนาทักษะต่างๆ ของนักเรียน
☐	6. มีหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่เหมาะกับวัย ในห้องเรียนละมุมอ่าน โดย ครอบคลุมประเภทต่อไปนี้ คือ หนังสือบทร้อยกรอง บทเพลงเด็ก นิทานภาพ นิทานชาดก วรรณคดี ถ้าเด็กโตเพิ่มประเภทวรรณกรรม เยาวชนที่มีความยากมากขึ้น ไม่ควรมีตาคาร์ตูน
☐	7. มีใบงานให้นักเรียนได้ฝึกสิ่งที่เรียนจนคล่อง ใช้ประกอบกับสื่อ
☐	8. จัดกิจกรรมและช่วยสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่สอนแบบทั้ง ชั้น (whole class teaching) ตลอดเวลา
☐	9. ต้องจัดให้มีใบงาน (worksheet) และสื่อที่มีคุณภาพ ที่จะช่วย เสริมให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะ จากสิ่งที่เรียนรู้นั้นจนคล่อง
☐	10. มีกิจกรรมหรือใบงาน เพื่อให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ในการ สถานการณ์ใหม่ (apply) และมีโอกาสสร้างสรรค์ผลงาน (creativity) ด้วยตัวเอง

สรุปผลการประเมิน.....

เกณฑ์ประเมิน : ปฏิบัติได้ 1-3 ข้อ = C , ปฏิบัติได้ 4-7 ข้อ = B , ปฏิบัติได้ 8-10 ข้อ = A

ตัวชี้วัดความสำเร็จคุณภาพแอดกที ๕ สื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ (Resources & Innovation)

check	คำอธิบาย	comment
☐	1. ใช้สื่อของจริงสามมิติ และสื่อสองมิติ ที่สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการให้เรียนรู้
☐	2. ใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีจุดเน้นชัดเจน มีขนาดใหญ่ มองเห็นชัดเจน มีสีสันกระตุ้นความสนใจ
☐	3. ออกแบบสื่อที่กระตุ้นให้นักเรียนได้เคลื่อนไหว และให้นักเรียนได้เข้าร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้นั้น
☐	4. มีการใช้บัตรคำ บัตรตัวเลข ชาร์ตบทกลอน บทเพลง เข้าช่วยในการสอน และการเรียนรู้
☐	5. สื่อการเรียนรู้ มีลักษณะช่วยก่อรูปความรู้ สร้างความเข้าใจของนักเรียน ช่วยสร้าง concept
☐	6. ใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าตื่นเต้น สนุกสนาน ทำทนายให้นักเรียนอยากรู้
☐	7. ใช้สื่อการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ในกลุ่มย่อย และเรียนรู้เป็นรายบุคคล ทุกคนได้ลงมือทำ
☐	8. มีศูนย์สื่อและนวัตกรรม Learning Resource Center (LRC) ในโรงเรียน หรือมีมุมสื่อในห้องเรียน (Learning Resource Center) สำหรับจัดเก็บสื่อ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการประเมิน.....

เกณฑ์ประเมิน : ปฏิบัติได้ 1-3 ข้อ = C , ปฏิบัติได้ 4-6 ข้อ = B , ปฏิบัติได้ 7-8 ข้อ = A

ลงชื่อ.....ผู้นิเทศ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน.....เดือน.....พ.ศ.2558